

Konstitutionsutskottets betänkande 2021/22:KU22

Ändringar i ersättningslagen

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen, med vissa i huvudsak språkliga eller redaktionella ändringar, antar riksdagsstyrelsens förslag till ändringar i lagen om ersättning till riksdagens ledamöter (ersättningslagen) och lagen om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ samt vissa följdändringar och rättelser i annan lagstiftning. Utskottet förtydligar i betänkandet de närmare motiven till en av bestämmelserna i ersättningslagen. Det handlar om den bedömning av god tro som ska göras i samband med återkrav. Bakgrunden till förtydligandet är ett påpekande från Lagrådet.

Genom de föreslagna ändringarna i ersättningslagen förtydligas regleringen av ledamöternas rätt till ersättning. Förslagen innebär att definitionen av ledamöters tjänsteställe tydliggörs, att möjligheten till ersättning för eget boende, s.k. logiersättning, bara ska finnas om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en bostad i förvaltningens bestånd till en ledamot som har rätt till en övernattningsbostad, att centrala regler om ledamöters enskilda utrikes tjänsteresor samlas i lagen och att en preskriptionsbestämmelse införs som innebär att rätten till ersättning för resekostnader och traktamente upphör sex månader efter avslutad resa.

Förslagen innebär också att felaktigt utbetalda ersättningar i form av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension under vissa omständigheter ska kunna krävas tillbaka. Slutligen innebär förslagen i ersättningslagen att flera bestämmelser, utan att någon ändring i sak är avsedd, formuleras om så att hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort och ytterligare bestämmelser formuleras som rättigheter för ledamöterna.

Riksdagsstyrelsens förslag innebär vidare att bestämmelser om arvode till Riksdagens arvodesnämnd och till riksdagens delegation till kontrollgruppen i Europol tas in i lagen om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Ändringarna medför också vissa följdändringar i annan lagstiftning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 med vissa övergångsbestämmelser.

Behandlade förslag

Framställning 2021/22:RS2 Ändringar i ersättningslagen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	8
Ersättningslagen	8
Övriga lagändringar	15
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Framställningen	17
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	18
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	54
<i>Bilaga 4</i>	
Lagrådsyttrande som utskottet begärt	57

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändrade regler om ersättning

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter med den ändringen att

- a) i ingressen
 - andra dels-satsen ska lyda ”dels att rubrikerna närmast före 1 kap. 9 § och 10 kap. 8 § ska utgå,”,
 - tredje dels-satsen ska omfatta 9 kap. 4 § och 15 kap. 2 §,
 - tredje dels-satsen inte ska omfatta rubrikerna närmast före 1 kap. 3 a och 8 §§,
 - fjärde dels-satsen ska utgå,
 - femte dels-satsen ska omfatta rubrikerna närmast före 1 kap. 3 a och 8 §§,
- b) ordet ”eventuellt” i 3 kap. 7–9 §§ i uttrycket ”eventuellt tilläggsarvode” ska utgå,
- c) rubriken närmast före 4 kap. ska flyttas närmast före 4 kap. 1 §,
- d) orden ”för varje sådan dag” ska införas i 5 kap. 1 § andra stycket sista meningen efter ”halvt traktamente”,
- e) ordet ”inte” i 6 kap. 17 § ska införas mellan ”eller” och ”har transporterat”,
- f) orden ”och elektronisk” i 7 kap. 14 § ska införas efter ”teknisk”,
- g) 12 kap. 11 § första stycket 1 ska avslutas med ett kommatecken,
- h) ordet ”riksdagen” i 12 kap. 29 § första stycket och 13 kap. 9 § andra stycket ska bytas ut mot ”riksdagsuppdraget”,
- i) orden ”till Riksdagens arvodesnämnd” ska införas i 13 kap. 25 § mellan ”på begäran” och ”överlämna”,
- j) 15 kap. 1 § första stycket ska avslutas med en punkt,
- k) 1 kap. 2 §, 4 kap. 4 §, 12 kap. 7 §, 13 kap. 5 § och punkt 3 ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

2. lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ med den ändringen att

- a) i ingressen ska andra och fjärde dels-satserna byta plats,
 - b) i 2 §
 - ett kommatecken i tredje stycket 7 ska införas före ordet ”och”,
 - ordet ”en” i femte stycket i uttrycket ”en suppleant” ska utgå,
3. lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.,
4. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) med den ändringen att
- a) ingressen ska lyda ”Härigenom föreskrivs att 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.”,

b) ordet ”konsekvenser” i 12 kap. 8 § tredje stycket 3 ska bytas ut mot ”konsekvenserna”,

5. lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd med den ändringen att

a) ingressen ska lyda ”Häri genom föreskrivs att 1 och 14 §§ lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska ha följande lydelse.”,

b) ett kommatecken i 1 § första stycket 5 ska införas före ordet ”och”,

6. lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen med den ändringen att ingressen ska lyda ”Häri genom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.”.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2021/22:RS2 punkterna 2–6 och bifaller delvis framställning 2021/22:RS2 punkt 1.

Stockholm den 7 april 2022

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Lars Jilmstad (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Per Schöldberg (C), Mia Sydow Mölleby (V), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Sofie Eriksson (S), Alexander Ojanen (S), Lars Andersson (SD) och Nina Lundström (L).

Redogörelse för ärendet

Riksdagsstyrelsen beslutade den 25 september 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att se över vissa frågor som gäller riksdagsledamöternas rätt till ersättning. Utredningen antog namnet Utredningen om riksdagsledamöternas ersättningar. Riksdagsstyrelsen beslutade den 10 juni 2020 om tilläggsdirektiv till utredningen. Utredningen lämnade i januari 2020 delbetänkandet En anpassning av riksdagens pensionssystem till en höjd pensionsålder (2019/20:URF1). Delbetänkandet har legat till grund för den ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som trädde i kraft den 1 januari 2021 varigenom den lägsta åldern för uttag av ålderspension inom riksdagens pensionssystem höjdes från 61 år till 62 år (2019/20:RS2, bet. 2020/21:KU7, rskr. 2020/21:37–38). I december 2020 lämnade utredningen sitt slutbetänkande Ändringar i ersättningslagen (2020/21:URF2). Betänkandet har remissbehandlats.

Riksdagsstyrelsen beslutade den 15 december 2021 att överlämna framställningen Ändringar i ersättningslagen (2021/22:RS2) till riksdagen. Framställningen behandlas i detta betänkande. Inga följdmotioner har väckts med anledning av framställningen. En förteckning över behandlade förslag finns i bilaga 1. Riksdagsstyrelsens lagförslag finns i bilaga 2. Utskottets lagförslag finns i bilaga 3.

Konstitutionsutskottet beslutade den 20 januari 2022 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen. Lagrådet yttrade sig den 15 februari 2022. Lagrådets yttrande finns i bilaga 4.

Under beredningen av ärendet har konstitutionsutskottet noterat att det i framställningens redovisning av nuvarande lydelse av lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter

- finns en punkt efter ”kap” i 1 kap. 1 § nionde strecksatsen i uttrycket ”(10 kap.)” som saknas i gällande lydelse
- saknas ett kommatecken i 4 kap. 8 § efter ”tids-”
- lagts till ett ”ut” i 12 kap. 11 § första stycket mellan orden ”betalas” och ”vid”
- saknas ett kommatecken sist i 12 kap. 11 § första stycket 1
- saknas ett andra stycke i 13 kap. 9 §, vilket föreslås ersättas med ett nytt stycke och därför borde ha redovisats och varit kursiverat
- uttrycket ”till Riksdagens arvodesnämnd” saknas i 13 kap. 25 § andra meningen.

Under beredningen av ärendet har konstitutionsutskottet även noterat att det i framställningens redovisning av nuvarande lydelse av 3 a § lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ saknas en punkt sist i bestämmelsen. I framställningens redovisning av nuvarande lydelse av 12 kap. 8 § tredje stycket 4 inkomstskattelagen

(1999:1229) noterar utskottet att det rätteligen ska stå ”minska konsekvenserna av”.

Slutligen har utskottet noterat att den ändring som föreslås i 1 § första stycket 6 lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd redan har genomförts genom lagen (2021:1122) om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd som trädde i kraft den 1 januari 2022.

Utskottets överväganden

Ersättningslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar, med vissa i huvudsak språkliga och redaktionella ändringar, riksdagsstyrelsens förslag om ändringar i lagen om ersättning till riksdagens ledamöter (ersättningslagen). Förslaget innebär bl.a. att definitionen av ledamöters tjänsteställe förtydligas, att rätt till ersättning för eget boende, s.k. logiersättning, för en ledamot som har rätt till övernattningsbostad bara ska föreligga om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en bostad i förvaltningens bestånd eller om det finns särskilda skäl, att centrala regler om ledamöters enskilda utrikes tjänsteresor samlas i ersättningslagen samt att en preskriptionsbestämmelse införs som innebär att rätten till ersättning för resekostnader och traktamente upphör sex månader efter avslutad resa.

Förslagen innebär också att felaktigt utbetalda ersättningar i form av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning och pension under vissa omständigheter ska kunna krävas tillbaka.

Slutligen innebär förslagen att flera bestämmelser, utan att någon ändring i sak är avsedd, formuleras om så att hänvisningar till vad som gäller för arbetstagare hos Riksdagsförvaltningen tas bort och ytterligare bestämmelser formuleras som rättigheter för ledamöterna.

Utan att någon ändring föreslås av den aktuella bestämmelsen förtydligas också de närmare motiven till en av bestämmelserna. Det handlar om den bedömning av god tro som ska göras i samband med återkrav. Bakgrunden till förtydligandet är ett påpekande från Lagrådet.

Gällande ordning

Enligt 5 kap. 2 § riksdagsordningen har en ledamot av riksdagen rätt till arvode för sitt uppdrag av allmänna medel. Av paragrafen framgår att det finns närmare bestämmelser om arvode och ekonomiska villkor för ledamöter och ersättare i lag. Sådana bestämmelser återfinns huvudsakligen i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som trädde i kraft den 1 januari 2017. Till lagen hör också Riksdagsstyrelsens föreskrift och allmänna råd (RFS 2016:5) om tillämpning av lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. Till föreskriften finns en s.k. motivpromemoria med en allmän bakgrund och kommentarer till de enskilda

bestämmelserna. Därtill finns en av talmannen och gruppledarna antagen uppförandekod som gäller alla ledamöter och ersättare.

Framställningen

Riksdagsstyrelsen konstaterar inledningsvis att reglerna om ersättning sedan den 1 januari 2017 har samlats i ett sammanhållet regelverk. Erfarenheterna från den tid som regelverket har varit i kraft har dock visat att det i vissa avseenden finns ett behov av att förtydliga regelverket. Inte minst gäller det regelverket om rätten till logiersättning och övernattningsbostad. Riksdagsstyrelsen anser också, utan att någon förändring i sak är avsedd, att bestämmelserna i ersättningslagen genomgående ska formuleras som rättigheter för ledamöterna, att vad som gäller för ledamöter bör anges direkt i lagen eller i föreskrifter beslutade av Riksdagsförvaltningen i stället för att som i dag hänvisa till vad som gäller för arbetstagare i Riksdagsförvaltningen och att det ska förtydligas att lagens bestämmelser om ledamöter är tillämpliga även på talmannen och ersättare som utövar uppdrag som ledamot, om inget annat anges.

Förslagen om ändringar i ersättningslagen innebär vidare i huvudsak följande. Definitionen av begreppet tjänsteställe förtydligas i ersättningslagen och motsvarande följdändring görs i inkomstskattelagen (1999:1229). Riksdagsstyrelsen konstaterar att innebörden av begreppet tjänsteställe är av grundläggande betydelse för bedömningen av rätten till ersättning, och att förutsättningarna för ersättning bör anges direkt i lagen.

Förslaget innebär också att de centrala bestämmelserna om ledamöternas enskilda utrikes tjänsteresor samlas i ersättningslagen. Det ska framgå direkt av lagen vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en ledamot ska ha rätt till traktamente. Vad gäller den ersättning som lämnas till ledamöter som är på tjänsteresa i Stockholm och som omfattar övernattnings, s.k. Stockholms-traktamente, framhåller riksdagsstyrelsen att tiden är mogen att överväga om den nuvarande ordningen för att fastställa traktamentets storlek bör förändras. Styrelsen konstaterar att det saknas beredningsunderlag för att kunna ta ställning till en sådan reform men anser att det kan finnas skäl att närmare överväga ordningen för att fastställa Stockholmstraktamentet och dess storlek i ett annat sammanhang och att föreslå de ändringar som bedöms vara nödvändiga.

Det införs en preskriptionstid för begäran om ersättning för resekostnader och traktamenten. Det innebär att om en begäran om ersättning inte har lämnats in skriftligt till Riksdagsförvaltningen senast inom sex månader efter det att en tjänsteresa avslutats upphör rätten till ersättning för resekostnader och traktamente. En tydlig preskriptionstid underlättar enligt riksdagsstyrelsen handläggningen för både ledamöter, som därigenom vet vad som gäller, och Riksdagsförvaltningen.

Reglerna om rätten till övernattningsbostad och logiersättning ändras på så sätt att det inte längre ska vara fritt för en ledamot som är berättigad till

övernattningsbostad att välja om ledamoten vill ha en övernattningsbostad i riksdagens bestånd eller ersättning för en egen övernattningslägenhet i form av logiersättning. Logiersättning ska hädanefter bara utgå om ledamotens behov av övernattningsbostad inte kan tillgodoses genom förvaltningens bestånd eller om det annars finns särskilda skäl. Det ska heller inte vara möjligt att utifrån ett avtal med en närstående fysisk eller juridisk person få logiersättning.

Det införs också bestämmelser om avstående av övernattningsbostad och om att en övernattningsbostad eller ett arbetsrum inte får upplåtas till någon annan. Likaså införs en skyldighet för en ledamot att ersätta skador utöver normalt slitage som uppsåtliga eller av oaktsamhet orsakats i hans eller hennes övernattningslägenhet eller arbetsrum.

Det görs även vissa förtydliganden av reglerna om avgångsförmåner i form av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd. Bland annat förtydligas det i ersättningslagen att både rätten till och pågående utbetalningar av inkomstgaranti respektive ekonomiskt omställningsstöd förskjuts om en tidigare ledamot blir ledamot på nytt, oavsett om någon utbetalning har påbörjats eller inte. Också vad som kan utgöra särskilda skäl för att förlänga tiden med inkomstgaranti under ytterligare högst ett år föreslås framgå direkt av lagen.

Vidare föreslås en uttrycklig möjlighet att återkräva felaktiga utbetalningar och att sådana beslut ska kunna överklagas, vilket enligt riksdagsstyrelsen bidrar till större rättssäkerhet för ledamöterna. Återbetalningsskyldigheten ska omfatta felaktiga utbetalningar eller utbetalningar som utgått med ett för högt belopp av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension om ledamoten har orsakat utbetalningen genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Återbetalning ska också ske om ledamoten insett eller skäligen borde ha insett att en utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Återbetalningsskyldigheten ska även gälla tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner. På det återkrävda beloppet ska ränta betalas enligt räntelagen. Om det finns särskilda skäl ska återkrav och ränta få efterges helt eller delvis.

Slutligen ska beslut om stödåtgärder för omställning framgent kunna överklagas till Riksdagens överklagandenämnd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Riksdagsstyrelsen föreslår att lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2022. Äldre föreskrifter föreslås fortsätta att gälla för logiersättning som beviljats före ikraftträdandet. Vad gäller reglerna om preskription av ersättningsanspråk föreslår riksdagsstyrelsen att dessa ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Lagrådet

Lagrådet framför vad gäller ersättningslagen i sitt yttrande synpunkter av redaktionell art och efterfrågar ytterligare övervägandanden i vissa frågor. Yttrandet finns i bilaga 4.

Vad gäller regleringen av en ersättares rätt till ersättning för förlorad semester i 3 kap. 12 § anför Lagrådet att det inte framgår av bestämmelsen varför en hel tolvmånadersperiod inte ska berättiga till ersättning. För att regleringen ska bli begriplig anser Lagrådet att skälen för den bör framgå tydligare.

Lagrådet anser också att om avsikten är att en ersättare inte ska kunna ta mer medel i anspråk för enskilda utrikes tjänsteresor än vad som gäller för en ledamot, oavsett om ersättaren ersätter fler än en ledamot under valperioden, bör detta komma till uttryck i 4 kap. 4 §. Lagrådet efterfrågar också en definition i författningstexten av vad som närmare avses med ”enskild utrikes tjänsteresa”.

När det gäller bestämmelserna i 4 kap. 9 § och 5 kap. 5 § om den tid inom vilken en begäran om ersättning för resekostnader respektive traktamente ska lämnas in till Riksdagsförvaltningen anför Lagrådet, med anledning av uttalanden i författningss kommentaren, att det är svårt att föreställa sig en situation där det blir aktuellt att förlänga sexmånaderstiden genom preskriptionsavbrott.

Lagrådet anför också att om avsikten är att en ledamot ska ha rätt till ett eget arbetsrum och således inte behöva dela arbetsrum med någon annan bör detta framgå av bestämmelsen i 7 kap. 1 §. Detta kan enligt Lagrådet förslagsvis ske genom att ordet ”eget” läggs till i paragrafen.

Vad gäller en ledamots ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 11 § för skador, utöver normalt slitage, som uppkommer i ledamotens arbetsrum anför Lagrådet att bestämmelsen bör omformuleras om avsikten är att även annan utrustning som tillhör Riksdagsförvaltningen och som ledamoten disponerar, t.ex. en bärbar dator eller mobiltelefon, också ska omfattas av ersättningsskyldigheten enligt paragrafen. Alternativt kan det i anslutning till 7 kap. 12 och 13 §§ föreskrivas att ersättningsskyldighet föreligger om ledamoten uppsåtligt eller genom oaktsamhet orsakar att utrustningen skadas eller går förlorad.

Lagrådet framhåller att 13 kap. 5 § andra stycket om ekonomiskt omställningsstöd och vad som ska utgöra underlag för sådant stöd utan att det är avsikten kan ge intrycket av att en avgående ledamot kan välja mellan de ersättningsnivåer som anges i bestämmelsen. Enligt författningss kommentaren förtydligar paragrafens andra stycke att det är underlaget vid beräkningen av ekonomiskt omställningsstöd för en tidigare talman som utgörs av talmansarvodet. Detta bör enligt Lagrådet framgå av lagtexten. Det bör också framgå om det är talmansarvodet vid avgångstillfället som ska utgöra underlag för en ledamot som tidigare har varit talman.

I 14 a kap. 1 § regleras en ledamots skyldighet att betala tillbaka arvoden och andra ersättningar som har betalats ut felaktigt. Med anledning av

bestämmelsen och vad som sägs i författningskommentaren till denna om god tro och tidpunkten för när den goda tron ska föreligga anser Lagrådet att frågan om när den goda tron ska föreligga bör övervägas ytterligare. Eftersom rättsläget enligt Lagrådet är något ovisst kan det vara klokt att uttryckligen reglera i lagen vad som ska gälla. Lagrådet tillägger också att det inte är oproblematiskt att knyta den goda tron till tidpunkten för utbetalningen. Med moderna betalningsmetoder är det inte säkert att mottagaren får kännedom om utbetalningen när den görs.

Vad gäller övergångsbestämmelserna till lagen ifrågasätter Lagrådet det rimliga i att äldre bestämmelser enligt punkt 2 fortfarande ska gälla i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet. När det gäller punkt 3 påpekar Lagrådet att termen preskription inte förekommer i de aktuella paragraferna och föreslår att punkten får en annan utformning. Slutligen menar Lagrådet att för att de äldre reglerna om arvode i 3 kap. som gällde före den 1 januari 2022 även i fortsättningen ska vara tillämpliga på arvoden som avser tid före detta datum bör en övergångsbestämmelse om detta införas.

I övrigt föreslår Lagrådet vissa redaktionella och språkliga ändringar i 3 kap. 7–9 §§, 5 kap. 1 §, 6 kap. 17 §, 12 kap. 7 och 29 §§ samt 13 kap. 9 §.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis i likhet med riksdagsstyrelsen att riksdagsledamöternas situation och villkor i flera avseenden skiljer sig åt från vad som i allmänhet gäller på arbetsmarknaden. Ledamöterna är inte anställda av riksdagen utan har ett förtroendeuppdrag som kontinuerligt omprövas av väljarna. Ledamöterna är i tjänst varje dag, året om. Ledamöterna måste med hänsyn till de särskilda krav som riksdagsuppdraget ställer ges möjlighet att verka under rimliga villkor. Det är samtidigt viktigt att villkoren inte är omotiverat gynnsamma. Det är också viktigt att villkoren är tydliga och enkla. Utskottet anser därför att det är positivt att de förslag till ändringar som nu behandlas syftar till att förtydliga regelverket om ledamöters ersättning. Utskottet ställer sig i allt väsentligt bakom riksdagsstyrelsens förslag. Utskottet noterar också vad riksdagsstyrelsen anför om det s.k. Stockholms-traktamentet och om att en förändring av ordningen för att fastställa dess storlek bör övervägas.

Mot bakgrund av att Lagrådet efterfrågar tydligare skäl för regleringen av ersättares rätt till ersättning för förlorad semester konstaterar utskottet att utformningen av den nuvarande bestämmelsen har lett till att tillämpningen inte fullt ut kommit att motsvara vad lagstiftaren enligt förarbetena har avsett. Avsikten med bestämmelsen är att kompensera en ersättare för de semesterdagar som går förlorade hos den ordinarie arbetsgivaren till följd av ersättarens tjänstgöring i riksdagen. Vid beräkning av ersättningen måste det dock beaktas att en riksdagsledamot anses fullgöra sitt uppdrag på heltid och således inte formellt har rätt till någon semester. En ersättare som har tjänstgjort en hel tolv månadersperiod bör i likhet med vad som gäller för en

ledamot inte få ersättning för förlorad semester i och med att han eller hon då har fått ledamotsarvode ett helt år. Rätten till ersättning för förlorad semester ska därför i enlighet med vad som framgår av författningskommentaren till den ursprungliga regleringen bedömas för varje tolv månadersperiod för sig (jfr framst. 2005/06:RS4 s. 86 f.). Det innebär att den som tjänstgör i 8 månader ersätts för den förlorade semestern under hela tidsperioden, medan den som tjänstgör i 18 månader endast ersätts för de 6 månader som överstiger 12 månader.

Utskottet anser också att det med anledning av Lagrådets påpekande finns anledning att förtydliga att en ersättare inte får använda ett högre belopp för enskilda utrikes tjänsteresor än vad som gäller för en ordinarie ledamot, oavsett om ersättaren under valperioden ersätter fler än en ledamot. Däremot anser utskottet inte att det finns anledning att närmare definiera begreppet ”enskild utrikes tjänsteresa”. Utskottet konstaterar att det under ärendets beredning inte framkommit att begreppet skulle vara förknippat med några tillämpningssvårigheter.

Utskottet delar Lagrådets bedömning att det är svårt att föreställa sig en situation där det blir aktuellt att förlänga sex månadersfristen att begära ersättning för resekostnader eller traktamente genom preskriptionsavbrott.

Vad gäller en ledamots rätt till arbetsrum konstaterar utskottet att den föreslagna bestämmelsen motsvarar nu gällande bestämmelse med den skillnaden att bestämmelsen formuleras som en rättighet för ledamoten och inte som en skyldighet för Riksdagsförvaltningen att tillhandahålla ett arbetsrum. Det framgår av framställningen att någon ändring i sak inte är avsedd, och utskottet ser inte skäl att föreslå någon ytterligare ändring av bestämmelsen.

Lagrådet har också noterat att en ledamots skadeståndsskyldighet i ersättningslagen i fråga om inventarier och annan utrustning är begränsad till skada eller förlust av sådana inventarier och annan utrustning som är hänförlig till eller finns i arbetsrummet. Utskottet konstaterar att vad gäller annan utrustning som tillhör Riksdagsförvaltningen och som ledamoten disponerar, t.ex. bärbar dator eller mobiltelefon, finns det redan i dag regler om ledamöternas ansvar för dessa i de föreskrifter som Riksdagsförvaltningen utfärdat till ersättningslagen. Utskottet noterar också att den utredning som ligger till grund för den framställning som behandlas här föreslår att motsvarande bestämmelser också tas in i nya föreskrifter till ersättningslagen.

Utskottet anser att det finns anledning att förtydliga bestämmelsen om vilket arvode som ska ligga till grund för en ledamots ekonomiska omställningsstöd. Underlaget ska för den ledamot som är talman vid den tidpunkt då han eller hon avgår utgöras av talmansarvodet och för övriga utgörs underlaget av ledamotsarvodet.

Vad gäller behovet av förtydligande eller ytterligare reglering av frågan om god tro i samband med återkrav konstaterar utskottet att den aktuella bestämmelsen om återkrav är utformad med motsvarande bestämmelser i socialförsäkringsbalken och lagen om arbetslöshetsersättning som förebilder.

Utformningen av bestämmelsen torde därmed enligt utskottet inte föranleda mer ovisshet än motsvarande bestämmelser inom andra områden. Det innebär vidare att det finns viss praxis att tillgå vid tillämpningen av bestämmelsen. I likhet med Lagrådet anser utskottet dock att det inte är oproblematiskt att knyta den goda tron till tidpunkten för utbetalningen. Bedömningen av god tro bör således inte begränsas till de förhållanden som rådde senast vid tidpunkten för själva utbetalningen som uttals i framställningen. Innebörden och tolkningen av bestämmelsen bör i detta avseende inte skilja sig från motsvarande bestämmelser i ovannämnda lagar.

Utskottet delar riksdagsstyrelsens bedömning att de ledamöter som före ikraftträdandet har logiersättning ska kunna fortsätta ha det så länge övriga förutsättningar förblir uppfyllda och föreslår således inte någon ändring i förslaget till övergångsbestämmelser med anledning av Lagrådets synpunkt.

Vidare ser utskottet inte något behov av att en särskild övergångsbestämmelse införs med anledning av de ändringar i ersättningslagen som trädde i kraft den 1 januari 2022. Utskottet konstaterar att den 1 juli 2022, när de nu aktuella lagändringarna föreslås träda i kraft, har de nya reglerna varit i kraft så länge att det inte längre behövs några övergångsbestämmelser.

Utskottet anser slutligen att de redaktionella och språkliga ändringar som Lagrådet föreslår bör beaktas och att bestämmelserna ska utformas i enlighet med vad Lagrådet föreslår i dessa delar.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen, på de grunder som riksdagsstyrelsen anför, antar förslaget till ändringar i ersättningslagen med de ändringar som redogjorts för ovan samt med vissa övriga redaktionella ändringar inklusive de ändringar i 1 kap. 1 § och 12 kap. 11 § som utskottet uppmärksammat under Ärendet och dess beredning.

Övriga lagändringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar, med vissa redaktionella ändringar, riksdagsstyrelsens förslag om att bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd ska tas in i lagen om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (arvodeslagen) och att en upplysningsbestämmelse om detta ska tas in i lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.

Riksdagen antar också, med vissa redaktionella ändringar, riksdagsstyrelsens förslag om att ledamöter och suppleanter i riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpningen (Europol) ska ha rätt till ett sammanträdesarvode och att detta ska regleras i arvodeslagen.

Riksdagen antar även, med vissa redaktionella ändringar, riksdagsstyrelsens förslag till följdändringar i arvodeslagen, lagen om arvoden till statsråd m.m., inkomstskattelagen och lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd samt rättelse i lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Framställningen

Bestämmelser om arvode till Riksdagens arvodesnämnd

Riksdagsstyrelsen föreslår att bestämmelser om arvode till ordföranden, övriga ledamöter och ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd ska tas in i arvodeslagen. Arvodena ska baseras på olika procentsatser av talmansarvodet. En ersättare som deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut ska enligt förslaget bara ha rätt till sammanträdesarvode om nämnden beslutar det. Riksdagsstyrelsen föreslår också att det ska tas in en upplysningsbestämmelse i lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd om att bestämmelser om arvode till nämndens ordförande, ledamöter och ersättare för ordföranden finns i arvodeslagen.

Enligt riksdagsstyrelsen stärks nämndens oberoende av att arvodet framgår av lag och inte bestäms genom beslut av riksdagsstyrelsen. Den föreslagna ordningen att arvodet bestäms till en viss procentandel av ett annat arvode följer samma modell som för övriga nämnder under riksdagen. Eftersom det är arvodesnämnden som bestämmer ledamotsarvodet vore det enligt riksdagsstyrelsen olämpligt att knyta nämndens arvoden till just ledamotsarvodet. Det är i stället lämpligt att utgå från talmansarvodet som arvodesnämnden inte fastställer.

Arvode till riksdagens delegation till kontrollgruppen för Europol

Ledamöter och suppleanter i riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) förslås få rätt till ett sammanträdesarvode, vilket ska framgå av arvodeslagen. Rätten till sammanträdesarvode gäller inte om motsvarande ersättning betalas från kontrollgruppen.

Riksdagsstyrelsen konstaterar att riksdagens delegation till den parlamentariska kontrollgruppen för Europol väljs av riksdagen på samma sätt som de svenska delegationerna till Nordiska rådet, Europarådets parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Det saknas enligt styrelsen skäl att behandla delegationen till kontrollgruppen för Europol vad gäller rätt till arvode på annat sätt än övriga delegationer som utses av riksdagen.

Övriga ändringar

Med anledning av att definitionen av tjänsteställe i ersättningslagen förtydligas föreslår riksdagsstyrelsen att en motsvarande följdändring görs i inkomstskattelagens reglering av tjänsteställe.

Riksdagsstyrelsen föreslår också vissa följdändringar i lagen om arvoden till statsråd m.m. och lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd med anledning av den ändrade kapitel- och paragrafnumreringen i ersättningslagen.

Slutligen föreslår riksdagsstyrelsen smärre rättelser i lagen med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd och lagen om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Riksdagsstyrelsen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022.

Lagrådet

Lagrådet har granskat lagförslagen och lämnat dem utan erinran.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår på de grunder som riksdagsstyrelsen anför att riksdagen antar riksdagsstyrelsens lagförslag med några smärre redaktionella ändringar.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2021/22:RS2 Ändringar i ersättningslagen:

1. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.
2. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.
3. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.
4. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
5. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd.
6. Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

BILAGA 2**Riksdagsstyrelsens lagförslag****1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1108)
om ersättning till riksdagens ledamöter**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter¹

dels att 2, 3, 5–7 kap. och 10 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 1 kap. 9 § ska utgå,

dels att 1 kap. 1, 2, 5–10 §§, 4 kap. 1, 4–6, 8 och 9 §§, 9 kap. 17 och 21 §§, 10 kap. 9 §, 11 kap. 7 och 15 §§, 12 kap. 3, 7, 9, 11, 26, 27, 29, 35 och 36 §§, 13 kap. 3, 5, 9, 22, 23, 25, 31 och 32 §§, 14 kap. 1 och 2 §§, 15 kap. 1 § och rubrikerna närmast före 1 kap. 3 a, 7 och 8 §§, 4 kap. 1 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 9 kap. 4 § och 15 kap. 2 § i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1123) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya kapitel, 3, 5–7 och 14 a kap. och nio nya paragrafer, 1 kap. 3 a §, 4 kap. 2 a, 5 a och 6 a §§, 8 kap. 3 §, 12 kap. 6 a och 36 a §§ och 13 kap. 7 a och 32 a §§ av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.****1 §**

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning till talmannen, riksdagens ledamöter och ersättare. Bestämmelserna avser

- *ersättning till talmannen (2 kap.),*
- *arvode till ledamöter och ersättare (3 kap.),*
- *resekostnadsersättning (4 kap.),*
- *traktamente (5 kap.),*
- *övernattningsbostad (6 kap.),*
- *arvode (3 kap.),*
- *övernattningsbostad och logiersättning (6 kap.),*

¹ Senaste lydelse av

3 kap. 11 § 2021:1123

3 kap. 12 § 2021:1123

3 kap. 13 § 2021:1123

3 kap. 14 § 2021:1123

3 kap. 15 § 2021:1123

3 kap. 16 § 2021:1123

3 kap. 17 § 2021:1123.

- arbetsrum, *introduktion*, – arbetsrum samt teknisk och
vidareutbildning samt teknisk och elektronisk utrustning (7 kap.),
elektronisk utrustning (7 kap.),
- barnverksamhet (8 kap.),
- ålderspension (9 kap.),
- sjukpension (10 kap.),
- efterlevandepension (11 kap.),
- inkomstgaranti (12 kap.),
- omställningsstöd (13 kap.),
- försäkring, rehabilitering och – försäkring, rehabilitering och
företagshälsovård (14 kap.), *och* företagshälsovård (14 kap.),
– återkrav (14 a kap.), *och*
- överklagande (15 kap.).

2 §

I lagen avses med

1. *prisbasbelopp*: prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§
socialförsäkringsbalken,
2. *förhöjt prisbasbelopp*: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och
8 §§ socialförsäkringsbalken,
3. *inkomstbasbelopp*: inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§
socialförsäkringsbalken,
4. *inkomstindex*: inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§
socialförsäkringsbalken,
5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§
socialförsäkringsbalken, *och*
5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§
socialförsäkringsbalken,
6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets
beslut av den 28 september 2005 om
antagande av Europaparlamentets
ledamotsstadga (2005/684/EG,
Euratom).
6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets
beslut av den 28 september 2005 om
antagande av Europaparlamentets
ledamotsstadga (2005/684/EG,
Euratom), *och*
7. *tjänsteresa*: en resa som en
ledamot gör som ett led i utövningen
av sitt uppdrag som riksdagsledamot
och som påbörjas på tjänstestället,
under en pågående tjänsteresa eller
på en förrättningsort samt avslutas
på tjänstestället eller på en
förrättningsort.

Tjänsteställe**3 a §**

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.

Om bostaden inte uppfyller dessa krav utgör riksdagen ledamotens tjänsteställe.

5 §

En ersättare har rätt till ersättning på samma sätt som en ledamot, om det inte anges något annat i lagen.

Vad som sägs i denna lag om en ledamot gäller även talmannen och en ersättare som utövar uppdrag som ledamot (ersättare), om det inte anges något annat i lagen.

6 §

Lagen gäller även för talmannen, om det inte anges något annat i lagen eller annat framgår av sammanhanget.

En ledamot som fullgör uppdrag som statsråd har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Tid som ersätts**Ersättning under ledighet****7 §**

Bestämmelserna i 3–5, 7 och 14 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphör.

En ledamot som har beviljats ledighet för att tjänstgöra som statssekreterare har under den tiden inte rätt till ersättning enligt denna lag.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ ska dock, – i fråga om en nyvald ledamot som tillträder sitt uppdrag i samband med ett riksdagsval, tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten fördelat mandaten och fastställt vilka

En ledamot som har beviljats ledighet av något annat skäl har bara rätt till ersättning under ledigheten om det anges i lagen.

kandidater som valts till ledamöter, och

– i fråga om en nyvald ledamot som utses enligt 14 kap. 18 § vallagen (2005:837), tillämpas från och med den dag då Valmyndigheten utser honom eller henne till ledamot.

Bestämmelserna i 8 kap. ska tillämpas från och med den dag då ledamoten tillträder sitt uppdrag till och med den dag då uppdraget upphör.

Tid som ersätts

8 §

För en ersättare för en annan ledamot än talmannen eller ett statsråd eller en statssekreterare, tillämpas 3–5, 7, 8 och 14 kap. endast för den tid som ersättaren enligt bevis utfärdat av Riksdagsförvaltningen ska fullgöra uppdraget. Om uppdraget upphör tidigare än vad som anges i beviset tillämpas dock 8 kap. fram till och med den dag då uppdraget upphör och 3–5, 7 och 14 kap. till och med 30 dagar efter den dag då uppdraget upphör, dock längst till och med den dag som anges i beviset.

Bestämmelserna i 4 kap. 2, 5 och 9 §§ och 5 kap. 1, 4 och 5 §§ tillämpas från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska fullgöra ett uppdrag som ledamot.

En ledamot har rätt till ersättning enligt denna lag från och med den dag då han eller hon tillträder uppdraget till och med 30 dagar efter det att uppdraget upphörde, om det inte anges något annat i lagen.

9 §

En ledamot som har beviljats ledighet från sitt uppdrag under minst en månad i följd har rätt till ersättning för den tiden om skälet till ledigheten är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller något annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till

En ersättare för någon annan än talmannen eller en ledamot som tjänstgör som statsråd eller statssekreterare, har rätt till ersättning under den tid som anges i det bevis som utfärdas av Riksdagsförvaltningen då ersättaren kallas att utöva uppdrag som

*ledighet för arbetstagare hos ledamot. Om uppdraget upphör
Riksdagsförvaltningen. tidigare än vad som anges i beviset,*

*Med ett offentligt uppdrag avses har ersättaren rätt till ersättning
ett uppdrag som ges av riksdagen under 30 dagar från det att uppdraget
eller regeringen eller av någon upphörde, dock längst till den dag
annan efter bemyndigande av som anges i beviset.
riksdagen eller regeringen. En
anställning utgör inte ett offentligt
uppdrag.*

*Ersättning lämnas inte för tid då
en ledamot är statsråd eller
statssekreterare.*

10 §

*Riksförvaltningen får meddela Riksdagsförvaltningen får
tillämpningsföreskrifter till lagen. meddela föreskrifter till lagen.*

3 kap. Arvode

Talmansarvode

1 § Talmannen har rätt till ett månatligt arvode som motsvarar arvodet till statsministern.

Ledamotsarvode

2 § En ledamot har rätt till ett månatligt arvode som bestäms av Riksdagens arvodesnämnd.

Tilläggsarvode

3 § En vice talman har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 30 procent av ledamotsarvodet.

4 § En ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 20 procent av ledamotsarvodet.

5 § En vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden har rätt till ett månatligt tilläggsarvode som uppgår till 15 procent av ledamotsarvodet.

Sammanträdesarvode i EU-nämnden

6 § En ledamot, suppleant eller tillfällig ersättare i EU-nämnden har rätt till sammanträdesarvode för sammanträden som infaller på en måndag, en fredag och under tid då kammaren inte sammanträder. Detta gäller dock inte ordföranden och en vice ordförande i nämnden.

En suppleant i EU-nämnden som närvarar vid ett sammanträde utan att delta i de beslut som fattas under sammanträdet har rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar om det.

Riksdagsförvaltningen bestämmer arvodets storlek.

Arvode som inkomst av anställning

7 § Talmansarvode, ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode ska anses som inkomst av anställning enligt socialförsäkringsbalken och lagen (1991:1047) om sjuklön. Ledamoten ska i det sammanhanget anses som arbetstagare.

Arvode vid ledighet

8 § En ledamot har rätt till ledamotsarvode och eventuellt tilläggsarvode vid ledighet som understiger en månad. Om ledigheten uppgår till minst en månad har ledamoten rätt till arvode under ledigheten bara om ledigheten beror på offentligt uppdrag, sjukdom, föräldraledighet, vård av närstående eller fullgörande av totalförsvarspplikt.

Med ett offentligt uppdrag avses ett uppdrag som ges av riksdagen eller regeringen eller av någon annan efter bemyndigande av riksdagen eller regeringen. En anställning utgör inte ett offentligt uppdrag.

Arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet

9 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet ska det för samma tid göras avdrag på talmansarvode, ledamotsarvode, eventuellt tilläggsarvode och arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvodet m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan endast helt kalenderdagsavdrag göras.

10 § Vid sjukfrånvaro och föräldraledighet har en ledamot rätt till ersättning i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer. För ledamöter kan sådan ersättning endast avse hela kalenderdagar.

Arvodesavdrag på ledamotens egen begäran

11 § Om en ledamot av något annat skäl än som anges i 9 och 10 §§ har beviljats ledighet kortare tid än en månad under tid då arbetsplenum pågår, ska det på ledamotens begäran göras kalenderdagsavdrag för den tiden på ledamotsarvode, tilläggsarvode och arvodet enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvodet m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Ersättning för förlorad semester

12 § En ersättare har rätt till ersättning för förlorad semester. Sådan ersättning lämnas endast för den tid som understiger tolv månader per tolv månadersperiod.

Återbetalning av arvode

13 § En ledamot som har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren under ett kvartal ska betala tillbaka ledamotsarvode som avses i 3 kap. 2–5 §§ för den tiden, om

1. ledamoten har varit frånvarande vid minst 60 procent av voringstillfällena i kammaren även under ett föregående kvartal under valperioden, och

2. talmannen efter det kvartal som avses i punkt 1 har erinrat ledamoten om ledamotens frånvaro och återbetalningsplikt.

14 § Vid tillämpningen av 13 § ska perioden juli–september inte beaktas. Frånvaro vid voringar som beror på sjukdom, föräldraledighet, familjeskäl, internationella uppdrag eller liknande omständighet ska inte heller beaktas. Om det finns synnerliga skäl ska inte heller annan frånvaro beaktas.

15 § Bestämmelserna i 13 § gäller inte partiledare och språkrör för partier som valts in i riksdagen.

16 § Riksdagens arvodesnämnd fattar beslut om återbetalning av arvode efter anmälan av talmannen.

17 § Talmannens erinran om frånvaro och återbetalningsskyldighet enligt 13 § 2 ska lämnas inom sex månader efter utgången av det kvartal som erinran avser. Har inte talmannens erinran lämnats inom den tiden ska inte någon erinran lämnas.

Talmannens anmälan till Riksdagens arvodesnämnd enligt 16 § ska göras inom sex månader efter utgången av det kvartal för vilket återbetalning föreslås. Har inte talmannens anmälan gjorts inom den tiden ska inte någon anmälan göras.

18 § Riksdagsförvaltningen ska på begäran av Riksdagens arvodesnämnd överlämna uppgifter om en ledamots närvaro vid voringstillfällena och andra uppgifter som nämnden behöver för sin prövning.

Innan ett beslut om återbetalning fattas ska Riksdagens arvodesnämnd ge den ledamot som anmälan avser tillfälle att yttra sig. Nämnden ska även inhämta yttrande från den partigrupp som ledamoten tillhör eller har tillhört.

19 § Riksdagsförvaltningen framställer krav på återbetalning i enlighet med Riksdagens arvodesnämnds beslut. Ett belopp som återkrävs får i stället avräknas mot kommande utbetalningar av arvodet.

Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

Riksdagens arvodesnämnd får efter skriftlig ansökan från ledamoten besluta att återkravet och kravet på ränta ska efterges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning för tjänsteresa

Ersättning för kostnader för tjänsteresa

4 kap.

1 §

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för tjänsteresor.

En ledamot har rätt till ersättning för sina kostnader för en tjänsteresa.

Med en tjänsteresa avses en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas vid tjänstestället eller på en förrättningsort.

Ledamotens bostad på folkbokföringsorten enligt folkbokföringslagen (1991:481) är att betrakta som ledamotens tjänsteställe vid tillämpningen av lagen.

2 a §

Rätten till ersättning enligt 2 § gäller för

1. en ledamot som tillträder sitt uppdrag vid ett riksdagsval från och med den dag då Valmyndigheten fastställt valresultatet,

2. en ledamot som tillträder sitt uppdrag under en pågående valperiod från och med den dag då

Valmyndigheten utsett honom eller henne till ledamot, och

3. en ersättare från och med den dag då Riksdagsförvaltningen utfärdar bevis om att ersättaren ska utöva uppdrag som riksdagsledamot.

4 §

Riksdagsstyrelsen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för enskilda utrikes tjänsteresor. Medel som inte har använts till sådana tjänsteresor ska föras tillbaka till Riksdagsförvaltningen.

En enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.

Riksdagsförvaltningen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för sådana resor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

5 §

Talmannen beslutar själv om sina tjänsteresor.

Riksdagsförvaltningen eller den som förvaltningen bestämmer beslutar om en ledamots enskilda utrikes tjänsteresor till länder som inte ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, inte har ansökt om medlemskap i Europeiska unionen och inte är att betrakta som potentiella kandidatländer.

En ledamot får själv besluta om övriga tjänsteresor och om resor enligt 2 och 3 §§.

Talmannen beslutar om sina tjänsteresor.

En ledamot beslutar om sina

1. inrikes tjänsteresor,

2. enskilda utrikes tjänsteresor till länder som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kandidatländer och potentiella kandidatländer för medlemskap i Europeiska unionen, samt

3. enskilda utrikes tjänsteresor till andra länder och områden som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Riksdagsförvaltningen, eller den som förvaltningen bestämmer, beslutar efter ansökan om enskilda utrikes tjänsteresor som inte omfattas av andra stycket.

5 a §

En ansökan om att få genomföra en enskild utrikes tjänsteresa ska avslås

1. om resan inte är av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget, eller

2. om samråd som Riksdagsförvaltningen bestämmer inte har skett.

En ansökan ska vidare avslås om Utrikesdepartementet avråder från alla resor till landet eller området, om det inte finns särskilda skäl som motiverar att resan ändå genomförs.

6 §

Resekostnadsersättning lämnas med ett belopp som motsvarar den faktiska kostnaden för resan. Kostnaden för resa med eget fordon såsom bil, förmånsbil, motorcykel eller båt, och som ledamoten har rätt till ersättning för enligt detta kapitel, ersätts dock med ett belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Resekostnader ersätts med den faktiska kostnaden för resan. Tjänsteresa med eget fordon ersätts dock i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Kostnader för övernattning ersätts inte vid tjänsteresa inom 50 kilometer från tjänstestället, om inte övernattningen sker vid konferens med utskott, delegation, kommitté eller liknande inom riksdagen eller konferens inom en partigrupp i riksdagen.

6 a §

Om ledamoten inte kan visa vilka utgifter han eller hon har haft för övernattning, betalas ersättning med halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229). Sådan ersättning lämnas dock inte om ledamoten har övernattnat på tåg, fartyg eller flygplan eller om annan myndighet, trafikföretag eller motsvarande har tillhandahållit ledamoten fri övernattning.

8 §

Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids- och miljöaspekter. Färdmedel ska väljas med hänsyn till kostnads-, tids-, miljö- och säkerhetsaspekter.

Reseräkning**Begäran om ersättning för resekostnader**

9 §

Resenären ska snarast efter en avslutad resa ge in en reseräkning till Riksdagsförvaltningen, dock senast sex månader efter det att resan avslutades. En begäran om ersättning för resekostnader ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till ersättning.

5 kap. Traktamente**Dagtraktamente vid inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm**

1 § En ledamot har rätt till traktamente vid en inrikes tjänsteresa till en annan ort än Stockholm om orten är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattning (dagtraktamente).

Traktamente betalas för varje hel dag som tas i anspråk för tjänsteresan. Beloppet uppgår till en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet avrundat till närmaste tiotal kronor. Om tjänsteresan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten rätt till ett halvt traktamente.

Om ledamoten har fått fria måltider under tjänsteresan ska traktamentet minskas med det belopp som Riksdagsförvaltningen bestämmer (måltidsavdrag) under förutsättning att måltiden inte obligatoriskt ingår i priset för transporten på allmänna transportmedel.

Stockholmstraktamente

2 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till Stockholm om han eller hon har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset och resan innefattar övernattning i Stockholm (Stockholmstraktamente). Ledamoten har inte rätt till Stockholmstraktamente för dagar som berättigar till dagtraktamente eller utlandstraktamente enligt 1 eller 3 §§.

Stockholmstraktamente betalas för varje hel och halv dag som tjänsteresan tar i anspråk och motsvarar halva maximibeloppet enligt 12 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229) avrundat till närmaste tiotal kronor. Stockholmstraktamentet ska inte reduceras med måltidsavdrag.

Utlandstraktamente och förrättningstillägg

3 § En ledamot har rätt till traktamente vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från ledamotens tjänsteställe och innefattar övernattningsbostad (utlandstraktamente). Traktamentet motsvarar normalbeloppet enligt 12 kap. 11 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229).

Vad som anges i 1 § andra stycket tredje meningen och tredje stycket gäller även för utlandstraktamente.

Vid en sådan tjänsteresa som anges i första stycket har en ledamot rätt till ett förrättningstillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Dagtillägg vid utrikes tjänsteresa som inte innefattar övernattningsbostad

4 § En ledamot har vid en tjänsteresa till en ort utanför Sveriges gränser som är belägen mer än 50 kilometer från hans eller hennes tjänsteställe men som inte innefattar övernattningsbostad rätt till ett dagtillägg i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Begäran om traktamente

5 § En begäran om traktamente ska ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till traktamente.

6 kap. Övernattningsbostad och logiersättning

Rätt till övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd

1 § En ledamot som har sitt tjänsteställe mer än 50 kilometer från Riksdagshuset har rätt till en övernattningsbostad i Riksdagsförvaltningens bostadsbestånd.

2 § En ledamot som har rätt till övernattningsbostad men som sällan behöver övernattningsbostad i Stockholm kan skriftligen avstå från rätten till övernattningsbostad och i stället vid ett fåtal tillfällen få ersättning för hotellövernattningsbostad, eller tillgång till motsvarande boende, i Stockholm.

Ersättare

3 § En ersättare som har rätt till övernattningsbostad ska använda den ordinarie ledamotens övernattningsbostad.

Rätt till logiersättning

4 § Om Riksdagsförvaltningen inte kan tillhandahålla en ledamot som har rätt till övernattningsbostad en bostad i förvaltningens bostadsbestånd, eller om det till följd av ledamotens personliga förhållanden finns särskilda skäl, har han eller hon rätt till ersättning för eget boende inom 50 kilometer från Riksdagshuset (logiersättning).

Logiersättning betalas med högst det belopp per månad som Riksdagsförvaltningen bestämmer.

Logiersättning lämnas inte med anledning av avtal som har ingåtts med en juridisk eller fysisk person som är att anse som närstående till ledamoten.

5 § Vid ledighet som uppgår till högst 90 dagar har ledamoten rätt till logiersättning även under ledigheten. Om ledigheten överstiger 90 dagar har ledamoten bara rätt till fortsatt logiersättning om det finns särskilda skäl.

Beslut om rätt till övernattningsbostad eller logiersättning

6 § Riksdagsförvaltningen prövar efter ansökan om en ledamot har rätt till övernattningsbostad eller logiersättning.

Fördelning av övernattningsbostäder

7 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka övernattningsbostäder som ska ställas till respektive partigrups förfogande. Övernattningsbostäderna fördelas i proportion till antalet ledamöter i respektive partigrupp som har rätt till övernattningsbostad.

8 § Partigrupperna fördelar respektive tilldelade övernattningsbostäder bland sina ledamöter som enligt Riksdagsförvaltningens beslut har rätt till en övernattningsbostad.

Dispositionsrätten

9 § En ledamot disponerar övernattningsbostaden från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör, om inte annat följer av 10–14 §§.

10 § Under ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte längre disponera övernattningsbostaden.

Utflyttning

11 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

12 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast den 31 juli valåret.

En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

13 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska flytta ut ur övernattningsbostaden senast en vecka efter valdagen.

14 § En ersättare ska flytta ut ur övernattningsbostaden när den ordinarie ledamoten återkommer från sin ledighet.

Upplåtelse

15 § En övernattningsbostad får inte upplåtas till någon annan.

Ersättningsskyldighet

16 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i en övernattningsbostad som orsakas uppsåtligt eller av oaktsamhet under den tid då han eller hon disponerar över bostaden. Detsamma gäller om inventarier i övernattningsbostaden som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

En ledamots ersättningsansvar gäller även skador och förluster som orsakas av någon som vistas i övernattningsbostaden med ledamotens samtycke.

17 § En ledamot är skyldig att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning eller har transporterat bort sina tillhörigheter när dispositionsrätten upphör.

7 kap. Arbetsrum samt teknisk och elektronisk utrustning

Rätt till arbetsrum

1 § En ledamot har rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler.

Ersättare

2 § En ersättare ska använda den ordinarie ledamotens arbetsrum.

Fördelning av arbetsrum

3 § Riksdagsförvaltningen beslutar om vilka arbetsrum som ska ställas till respektive partigrupps förfogande. Partigruppen fördelar tilldelade arbetsrum mellan ledamöterna i gruppen.

Dispositionsrätten

4 § Rätten att använda ett arbetsrum gäller från och med måndagen i den vecka då riksmötet öppnas och till och med den dag då uppdraget upphör, om inte annat följer av 5–9 §§.

5 § Under ledighet som överstiger en månad får ledamoten inte längre disponera arbetsrummet.

När ett arbetsrum senast ska lämnas

6 § En ledamot som lämnar uppdraget under en valperiod ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter det att uppdraget upphörde.

7 § En ledamot som inte kandiderar vid ett ordinarie val ska lämna arbetsrummet senast den 31 juli valåret. Ledamoten kan dock få behålla arbetsrummet efter den 31 juli så länge som det är nödvändigt för att han eller hon ska kunna utöva riksdagsuppdraget.

8 § En ledamot som inte kandiderar vid ett extra val ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

9 § En ledamot som inte blir återvald vid ett riksdagsval ska lämna arbetsrummet senast en vecka efter valdagen.

Upplåtelse

10 § En ledamot får inte upplåta sitt arbetsrum till någon annan.

Ersättningsskyldighet

11 § En ledamot är skyldig att ersätta skador utöver normalt slitage i ett arbetsrum som orsakas uppsåtligen eller av oaktsamhet under den tid då ledamoten disponerar arbetsrummet. Detsamma gäller om inventarier eller annan utrustning i arbetsrummet som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Teknisk och elektronisk utrustning

12 § En ledamot har rätt till den tekniska och elektroniska utrustning, i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer, som behövs för att utöva riksdagsuppdraget.

13 § Vid ledighet får ledamoten behålla den tekniska och elektroniska utrustningen. Ledamoten ska dock på Riksdagsförvaltningens begäran lämna tillbaka utrustningen till Riksdagsförvaltningen under ledigheten om det finns särskilda skäl för det.

14 § Riksdagsförvaltningen får ersätta en ledamots kostnader som uppkommer för att ledamoten inom riksdagsuppdraget använder någon annan teknisk utrustning än den som tillhandahålls av Riksdagsförvaltningen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***8 kap.**

3 §

Rätten till barnverksamhet gäller till och med den dag då riksdagsuppdraget upphör.

*Lydelse från den 1 januari 2022**Föreslagen lydelse***9 kap.**4 §²

Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och

4. arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 7 och 8 §.

Om en ledamot under en månad har fått sjukpension, och då inte har haft rätt till arvode enligt första stycket, utgörs underlaget för pensionsrätten i stället av det arvode som ligger till grund för sjukpensionen, omräknat med förändringen av inkomstindex mellan det år arvodet avser och det år pensionsrätten avser.

Vid beräkningen av underlaget ska arvode som återkrävts enligt 3 kap. 11–17 §§ inte räknas in.

Underlaget för pensionsrätten utgörs av

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

Vid beräkningen av underlaget ska till arvoden enligt 1–4 läggas avdrag som gjorts enligt 3 kap. 9 §.

Vid beräkningen av underlaget ska arvode som återkrävts enligt 3 kap. 13–19 §§ inte räknas in.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

Arvode som avses i 16 § är

1. talmansarvode enligt 2 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§,

4. arvode enligt 1 § 1–4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,

Arvode som avses i 16 § är

1. talmansarvode enligt 3 kap. 1 §,
2. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §,
3. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§,

² Senaste lydelse SFS 2021:1123.

5. arvode enligt 2 kap. 2 § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, och
6. arvode till statsråd, om statsrådstid inräknas enligt 18 §.

21 §

Den som vill ha ålderspension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk. Ansökan om utbetalning av ålderspension görs hos Statens tjänstepensionsverk.

Ålderspension kan tidigast betalas från och med den månad då ansökan kommer in till Statens tjänstepensionsverk.

10 kap.

9 §

Den som vill ha sjukpension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk. Ansökan om utbetalning av sjukpension görs hos Statens tjänstepensionsverk.

Sjukpension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

11 kap.

7 §

Make eller make har rätt till efterlevandepension efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen med för år räknat. Maka eller make har rätt till efterlevandepension efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen med för år räknat

1. ett belopp som motsvarar 1,2 prisbasbelopp,
2. 45 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 7,5 men inte 20 inkomstbasbelopp under det första året och 30 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren, och
3. 22,5 procent av underlaget enligt 9 § till den del det överstiger 20 men inte 30 inkomstbasbelopp under det första året och 15 procent av denna del av underlaget under de följande fem åren.

15 §

Den som vill ha efterlevandepension ska ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk. Ansökan om utbetalning av efterlevandepension görs hos Statens tjänstepensionsverk.

Efterlevandepension lämnas inte för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

12 kap.

3 §

När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen erbjuda En ledamot som lämnar riksdagsuppdraget före 65 års ålder har, för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder

honom eller henne ett stöd för att i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

6 a §

En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

7 §

Inkomstgarantin betalas ut efter ansökan enligt 28 § från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om ledamoten återinträder som ledamot upphör och förskjuts garantin för den tid uppdraget varar.

Inkomstgaranti betalas ut efter ansökan från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om inkomstgaranti återinträder i riksdagen förskjuts inkomstgarantin med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller

med ett högre belopp ska det fattas ett nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

9 §

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *garantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *garantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken *inkomstgarantin* gäller enligt 8 § första stycket och 8 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan *inkomstgarantin* bestämmas till ett lägre belopp.

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska hänsyn tas till

1. om och hur ledamoten har utnyttjat de stödåtgärder som avses i 3 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete, och

2. ledamotens personliga och ekonomiska förhållanden.

11 §

Underlaget för beräkningen av inkomstgarantin de första fem garantiåren utgörs av följande arvoden som betalas ut vid avgångstillfället:

1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 §	1. ledamotsarvode enligt 3 kap. 2 §
2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 2–4 §§, och	2. tilläggsarvode enligt 3 kap. 3–5 §§, och

3. månatliga arvoden enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Från och med det sjätte garantiåret beräknas inkomstgarantin bara på det ledamotsarvode som betalades vid avgångstillfället.

Talmannens arvode vid avgångstillfället utgör underlag för beräkningen av hans eller hennes inkomstgaranti.

26 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti *när* ledamoten *har lämnat riksdagen.*

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till inkomstgaranti *i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.*

27 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängning av inkomstgaranti enligt 9 §,
2. inkomstgaranti vid partiell sjuk- eller aktivitetsersättning enligt 10 §,
3. efterlevandeskydd enligt 22–23 §§, och
4. eftergift enligt 35–36 §§.

3. efterlevandeskydd enligt 22 och 23 §§, och

4. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av inkomstgaranti enligt 20 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1–3 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

29 §

När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel. *I samband med att en ledamot lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till inkomstgaranti enligt bestämmelserna i detta kapitel.*

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

35 §

Om inkomstgarantin har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin. *Om inkomstgaranti har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av inkomstgarantin.*

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Återkrav framställs av Statens tjänstepensionsverk. *Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.*

36 §

Om *inkomstgarantin* har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Om *inkomstgaranti* har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att ett krav på återbetalning har framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma ska gälla *även* om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket gäller också om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för att kunna bestämma det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska *dock* ränta enligt 5 § räntelagen tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

36 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 35 och 36 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

- 1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller*
- 2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.*

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

13 kap.**3 §**

När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska Riksdagsförvaltningen erbjuda honom eller henne ett stöd för att kunna övergå till förvärvsarbete, rätt till stödåtgärder i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.

5 §

Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,
2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,
3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år, eller
4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Ekonomiskt omställningsstöd uppgår till 85 procent av det arvode som avses i 3 kap. 1 §. Stödet ska betalas från och med den dag då arvodet upphör.

Ekonomiskt omställningsstöd enligt första stycket ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

7 a §

En ledamot som har tjänstgjort som statsråd får tillgodoräkna sig den tiden vid beräkningen av den sammanlagda respektive sammanhängande tiden i riksdagen om han eller hon har avgått från statsrådsbefattningen innan

1. rätt till inkomstgaranti enligt förordningen (2016:1022) om inkomstgaranti, tjänstepension och vissa försäkringsförmåner för statsråd har inträtt, eller

2. rätt till inkomstgaranti eller motsvarande förmåner enligt äldre föreskrifter har inträtt.

9 §

Utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska upphöra om ledamoten återinträder i riksdagen. Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om ekonomiskt omställningsstöd återinträder i riksdagen förskjuts det ekonomiska omställningsstödet med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om ekonomiskt omställningsstöd omprövas. Om ledamoten då har rätt till ekonomiskt omställningsstöd under längre tid eller med högre belopp än enligt tidigare beslut ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om det ekonomiska omställningsstödet. I annat fall gäller tidigare beslut.

22 §

Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt 5 § när ledamoten har lämnat riksdagen. Riksdagens arvodesnämnd ska besluta om en ledamots rätt till ekonomiskt omställningsstöd i samband med att ledamoten lämnar riksdagsuppdraget.

23 §

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter skriftlig ansökan om

1. förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt 6 §,
2. efterlevandeskydd enligt 18–19 §§, och
3. eftergift enligt 31–32 §§.
2. efterlevandeskydd enligt 18 och 19 §§, och
3. eftergift av återkrav och ränta till följd av beslut om jämkning.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar även i frågor om jämkning av ekonomiskt omställningsstöd enligt 15 §.

Beslut om förmåner enligt första stycket 1 och 2 kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

25 §

När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till stöd enligt bestämmelserna i detta kapitel. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 4 §.

I samband med att en ledamot lämnar riksdagsuppdraget ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till ekonomiskt omställningsstöd. Riksdagsförvaltningen ska på begäran överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat enligt 4 §.

31 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp ska stödmottagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, i stället avräknas mot kommande utbetalningar av ekonomiskt omställningsstöd.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

Krav på återbetalning framställs av Statens pensionsverk. *Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav och eftergift av ett sådant krav.*

32 §

Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning har framställts, ska stödmottagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna de uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska dock ränta enligt 5 § räntelagen tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

32 a §

Den som är återbetalningsskyldig enligt 31 och 32 §§ ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

14 kap.

1 §

Riksdagsförvaltningen ska se till att en ledamot är grupplivförsäkrad, tjänstereseförsäkrad och arbetsskadeförsäkrad. Förvaltningen svarar för kostnaden för försäkringarna. *En ledamot har rätt till försäkringsförmåner i form av grupplivförsäkring, tjänstereseförsäkring och arbetsskadeförsäkring i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

2 §

En ledamot har rätt till företagshälsovård i den omfattning som Riksdagsförvaltningen bestämmer. *En ledamot har rätt till företagshälsovård i enlighet med vad Riksdagsförvaltningen bestämmer.*

14 a kap. Återkrav

1 § En ledamot är skyldig att betala tillbaka utbetalning av arvode, resekostnadsersättning, traktamente, logiersättning eller pension enligt denna lag, som har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp, om han eller hon har orsakat utbetalningen genom att

1. lämna oriktiga uppgifter, eller

2. inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.

Detsamma gäller om en sådan utbetalning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och ledamoten insett eller skäligen borde ha insett detta.

Vad som sägs i första och andra styckena gäller även tidigare ledamöter samt efterlevande som tagit emot förmåner enligt 11–13 kap.

2 § Den som är återbetalningsskyldig enligt 1 § ska betala ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) på det återkrävda beloppet om det

1. har träffats ett avtal om avbetalningsplan med den återbetalningsskyldige, eller

2. om den återbetalningsskyldige har medgetts anstånd med betalningen.

Ränta ska beräknas från den dag då avtalet om avbetalningsplanen träffades eller anståndet medgavs. Ränta ska dock inte betalas för tid innan återkravet har förfallit till betalning.

3 § Om återbetalning inte har skett inom en månad från det att ett krav på återbetalning framställts ska den återbetalningsskyldige betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på det obetalda beloppet till dess betalning sker.

4 § Om det finns särskilda skäl får ett återkrav och ränta efterges helt eller delvis.

5 § Statens tjänstepensionsverk beslutar om återkrav av pension och om eftergift av ett sådant krav. Detsamma gäller krav på ränta.

6 § Bestämmelser om återkrav av inkomstgaranti och ekonomiskt omställningsstöd finns i 12 kap. 35 och 36 §§ och 13 kap. 31 och 32 §§.

15 kap.

1 §

Beslut av Riksdagsförvaltningen i ärenden om stödåtgärder för omställning och om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas.

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd.

Beslut av Riksdagsförvaltningen om tillhandahållande av barnverksamhet får inte överklagas

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag får överklagas till Riksdagens överklagandenämnd.

*Lydelse från den 1 januari 2022**Föreslagen lydelse*2 §³

Beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 3 kap. 14 § och 17 § tredje stycket, 12 kap. eller 13 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Ett beslut enligt 3 kap. 1 § får inte överklagas.

Beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 3 kap. 16 § och 19 § tredje stycket, 12 kap. eller 13 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Ett beslut enligt 3 kap. 2 § får inte överklagas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet.
 3. De nya föreskrifterna om preskription ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse SFS 2021:1123.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

dels att nuvarande 1 b § ska betecknas 1 c §,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 1 b § och 1 d §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 1 b § ska sättas närmast framför 1 c §,

dels att 2 och 3 a §§ ska ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

1 b §¹

Ordföranden och övriga ledamöter i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett årsarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar den procentandel av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter som framgår av följande uppställning.

<u>Befattning</u>	<u>Procentandel av talmansarvodet</u>
<i>Ordförande</i>	<i>63</i>
<i>Ledamot</i>	<i>25</i>

1 d §

Ersättaren för ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd har rätt till ett sammanträdesarvode. Arvodet uppgår till ett belopp som motsvarar 3,3 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Om ersättaren deltar i ett sammanträde utan att delta i beslut har han eller hon rätt till sammanträdesarvode bara om nämnden beslutar det.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

För fullgörande av sådana uppdrag som anges i 1 § betalas ett särskilt arvode för en sammanträdesdag som infaller en måndag, en fredag eller under perioder då kammaren inte sammanträder (sammanträdesarvode).

Sammanträdesarvode betalas dock inte till vald ledamot och företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen.

Sammanträdesarvode betalas även till

¹ Senaste lydelse SFS 2012:885.

² Senaste lydelse SFS 2016:1110.

1. ledamot och tjänstgörande ersättare i ledamotsrådet,
2. tjänstgörande suppleant och tjänstgörande ersättare för företrädare för partigrupp utan vald ledamot i riksdagsstyrelsen,
3. suppleant i Nordiska rådets svenska delegations arbetsutskott,
4. ledamot och suppleant i Utrikesnämnden för sammanträde som är förlagt till period då riksdagen har plenifri tid,
5. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Nordiska rådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Nordiska rådet,

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet *samt*

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen.

6. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i Europarådets verksamhet i den mån motsvarande ersättning inte betalas från Europarådet,

7. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i den parlamentariska församlingens verksamhet i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa i den mån motsvarande ersättning inte betalas från den parlamentariska församlingen *och*

8. riksdagsledamot vid deltagande på uppdrag av riksdagen i verksamheten i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) i den mån motsvarande ersättning inte betalas från kontrollgruppen.

Arvodesbeloppen fastställs av riksdagsstyrelsen.

Till en suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut betalas sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det.

3 a §³

Den som fullgör uppdrag i Europarådets svenska delegation och som lämnar riksdagen i samband med ett val, har under den återstående delen av delegationens mandatperiod rätt till

- arvode enligt 2 § andra stycket 6,
- resekostnadsersättningar och traktamente enligt 3 § andra stycket 1, och
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 9 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter
- teknisk och elektronisk utrustning enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

³ Senaste lydelse SFS 2016:1110.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 5 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Ett statsråd som har längre färdväg än 70 kilometer från bostaden på hemorten till Regeringskansliet har, om förutsättningarna för avdrag i 12 kap. 18–20 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda, rätt till avlöningsförstärkning med de belopp som gäller för tjänstemän med tidsbegränsad anställning i Regeringskansliet. Ersättning för logikostnad betalas med samma belopp som gäller för riksdagsledamöter enligt 6 kap. 4 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter. För resor mellan Stockholm och hemorten betalas dessutom resekostnadsersättning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse SFS 2016:1121.

4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1164) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse från den 1 januari 2022

Föreslagen lydelse

12 kap.

8 §¹

Tjänstestället är den plats där den skattskyldige utför huvuddelen av sitt arbete. Utförs detta under förflyttning eller på arbetsplatser som hela tiden växlar, anses i regel den plats där den skattskyldige hämtar och lämnar arbetsmaterial eller förbereder och avslutar sina arbetsuppgifter som tjänsteställe.

Om arbetet pågår en begränsad tid på varje plats enligt vad som gäller för vissa arbeten inom byggnads- och anläggningsbranschen och liknande branscher, anses bostaden som tjänsteställe.

Bostaden anses som tjänsteställe även för

1. riksdagsledamöter,
2. reservofficerare,
3. nämndemän, juryledamöter, och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd eller arrendenämnd, och
4. personer som tillfälligt anställs hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund för att hantera eller bidra till att minska konsekvenser av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation.

Bostaden anses som tjänsteställe även för

1. reservofficerare,
2. nämndemän, juryledamöter och andra liknande uppdragstagare i allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, hyresnämnd eller arrendenämnd, och
3. personer som tillfälligt anställs hos statliga myndigheter, regioner, kommuner eller kommunalförbund för att hantera eller bidra till att minska konsekvenser av en specifik händelse i Sverige i form av olycka, kris, krig, krigsfara eller annan liknande situation.

¹ Senaste lydelse SFS 2021:1164.

Med bostad anses för riksdagsledamöter bostaden på hemorten.

En riksdagsledamot har sitt tjänsteställe där han eller hon är folkbokförd enligt folkbokföringslagen (1991:481) under förutsättning att det där finns en bostad som är inrättad för permanent boende för ledamoten och hans eller hennes familj och som även disponeras av ledamoten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd

Härigenom föreskrivs

dels att 1 § lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd i stället för lydelsen enligt lagen (2021:1122) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att 14 § lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd ska ha följande lydelse.

Lydelse från den 1 januari 2022

Föreslagen lydelse

1 §¹

Riksdagens arvodesnämnd ska i enlighet med

1. 3 kap. 1 § lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter fastställa det belopp per månad som ledamotsarvode ska betalas med,

2. 3 kap. 11–17 §§ samma lag besluta om återbetalning av arvode,

3. 12 kap. 26–27 §§ samma lag besluta i frågor om inkomstgaranti och efterlevandeskydd,

4. 13 kap. 22–23 §§ samma lag besluta i frågor om ekonomiskt omställningsstöd och efterlevandeskydd,

5. 9 kap. 12 a § den upphävda lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet besluta om jämkning av inkomstgaranti och

6. 9 kap. 23 § samma lag om utbetalning av inkomstgaranti på nytt.

Nämnden ska ange vilka överväganden som föranlett beslutet.

Nämnden är en myndighet under riksdagen.

¹ Senaste lydelse SFS 2021:1122.

14 §

*Riksdagsstyrelsen beslutar om Bestämmelser om arvode till
arvoden till nämndens ledamöter. ordföranden, övriga ledamöter och
ersättaren för ordföranden finns i
lagen (1989:185) om arvoden m.m.
för uppdrag inom riksdagen, dess
myndigheter och organ.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen att 1 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Riksförvaltningen
allmänna råd till lagen.

meddelar

Riksdagsförvaltningen meddelar
allmänna råd till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i riksdagsstyrelsens förslag till lag om
ändring i lagen (2016:1108) om ersättning till
riksdagens ledamöter*Riksdagsstyrelsens förslag**Utskottets förslag***1 kap.**

2 §

I lagen avses med

1. *prisbasbelopp*: prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

2. *förhöjt prisbasbelopp*: det förhöjda prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 8 §§ socialförsäkringsbalken,

3. *inkomstbasbelopp*: inkomstbasbeloppet enligt 58 kap. 26 och 27 §§ socialförsäkringsbalken,

4. *inkomstindex*: inkomstindex enligt 58 kap. 10–12 §§ socialförsäkringsbalken,

5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken,

6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), och

7. *tjänsteresa*: en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas på tjänstestället eller på en förrättningsort.

5. *balansindex*: balansindex enligt 58 kap. 22–24 §§ socialförsäkringsbalken,

6. *Europaparlamentets ledamotsstadga*: Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom), och

7. *tjänsteresa*: en resa som en ledamot gör som ett led i utövningen av sitt uppdrag som riksdagsledamot och som påbörjas på tjänstestället, under en pågående tjänsteresa eller på en förrättningsort samt avslutas på tjänstestället eller på en förrättningsort.

4 kap.

4 §

En enskild utrikes tjänsteresa ska vara av värde för fullgörandet av riksdagsuppdraget.

Riksdagsförvaltningen fastställer för varje valperiod ett belopp som en ledamot får använda för sådana resor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

En ersättare som under en valperiod har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor. *En ersättare får dock under valperioden inte använda ett högre belopp än det som är fastställt för en ordinarie ledamot enligt andra stycket, oavsett om ersättaren under valperioden ersätter fler än en ledamot.*

12 kap.

7 §

Inkomstgaranti betalas ut efter ansökan från och med den dag då arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 8 § första stycket, 8 § andra stycket 1 och 2 och 20 §, till och med månaden innan den månad då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om en tidigare ledamot som har ett gällande beslut om inkomstgaranti återinträder i riksdagen förskjuts inkomstgarantin med en tid som motsvarar den nya tjänstgöringstiden. Pågående utbetalning ska upphöra under den tiden.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagen ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller med ett högre belopp ska *det fattas* ett nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

När ledamoten på nytt lämnar riksdagsuppdraget ska tidigare beslut om inkomstgaranti omprövas. Om ledamoten då har rätt till inkomstgaranti under längre tid eller med högre belopp *än enligt tidigare beslut* ska Riksdagens arvodesnämnd fatta ett nytt beslut om inkomstgarantin. I annat fall gäller tidigare beslut.

13 kap.

5 §

Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,
2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,
3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år, eller

4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Det ekonomiska omställningsstödet uppgår till 85 procent av talmansarvudet enligt 3 kap. 1 § eller ledamotsarvudet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället.

Det ekonomiska omställningsstödet uppgår för den som är talman när han eller hon lämnar riksdagsuppdraget till 85 procent av talmansarvudet enligt 3 kap. 1 § vid avgångstillfället. För den som är ledamot uppgår stödet till 85 procent av ledamotsarvudet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället.

Ekonomiskt omställningsstöd ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

3. De nya föreskrifterna om preskription ska tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

3. De nya bestämmelserna i 4 kap. 9 § och 5 kap. 5 § tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

BILAGA 4

Lagrådsyttrande som utskottet begärt

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-02-15

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Leif Gäverth

Ändringar i ersättningslagen

Riksdagens konstitutionsutskott har den 20 januari 2022 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i riksdagsstyrelsens framställning 2021/22:RS2 Ändringar i ersättningslagen, dvs. förslag till ändringar i

1. lagen (2016:1108) om ersättning till riksdagens ledamöter,
2. lagen (1989:185) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
3. lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.,
4. inkomstskattelagen (1999:1229),
5. lagen (2012:883) med instruktion för Riksdagens arvodesnämnd,

6. lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av enhetschefen Anders Norin och verksjuristen Mia Pousette. Från konstitutionsutskottets kansli har föredraganden Cecilia Renmyr närvarat.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ersättning till riksdagens ledamöter

3 kap. 7–9 §§

Paragraferna innehåller bestämmelser om arvode som inkomst av anställning (7 §), arvode vid ledighet (8 §) samt arvodesavdrag och ersättning vid sjukfrånvaro och föräldraledighet (9 §). De arvoden som avses är ledamotsarvode och tilläggsarvode, i 7 och 9 §§ även talmansarvode och i 9 § dessutom arvode enligt 1 § 2 och 4 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. I samtliga paragrafer har ordet "eventuellt" lagts till före "tilläggsarvode". Enligt författningskommentaren till 3 kap. 7 § ska detta som ett förtydligande belysa att alla ledamöter inte har tilläggsarvode. Av 3 kap. 3–5 §§, som har den gemensamma rubriken tilläggsarvode, framgår att det är vice talman samt ordförande och vice ordförande i ett utskott eller i EU-nämnden som har rätt till ett månatligt tilläggsarvode. Eftersom det alltså inte kan råda någon osäkerhet om att ett sådant arvode inte utgår till alla ledamöter är förtydligandet överflödigt. Ordet "eventuellt" behövs inte i paragraferna eller i författningskommentarerna till dem.

3 kap. 12 §

I paragrafen regleras en ersättares rätt till ersättning för förlorad semester. Det föreskrivs att sådan ersättning lämnas endast för den tid som understiger tolv månader per tolv månadersperiod. I författningskommentaren sägs att rätten till ersättning för förlorad semester ska bedömas per tolv månadersperiod. Vidare förklaras att "[d]en som tjänstgör under åtta månader ersätts för hela den tidens förlorade semester under den tiden". Den som tjänstgör i 16 månader ersätts däremot endast för de fyra månader som överstiger tolv månader.

Det framgår inte varför en hel tolv månadersperiod inte ska berättiga till semesterersättning. I utredningsbetänkandet redovisas vissa överväganden. Men för att regleringen ska bli begriplig borde skälen för den framgå tydligare i framställningen.

4 kap. 4 §

Av tredje stycket framgår att en ersättare, som under valperioden har tjänstgjort eller ska tjänstgöra under sammanlagt minst ett år, har rätt att använda de medel som den ordinarie ledamoten disponerar för enskilda utrikes tjänsteresor.

I kommentaren till bestämmelsen anges att en och samma person under en valperiod inte kan ta i anspråk mer än 50 000 kr. Vid föredragningen har upplysts att det är detta belopp en ledamot disponerar under valperioden för enskilda utrikes tjänsteresor.

För det fall att en ersättare först ersätter en ledamot under minst ett år under en valperiod och sedan under samma valperiod en annan ledamot under minst ett år reses frågan om ersättaren kan ta i anspråk de båda ordinarie ledamöternas belopp för enskilda utrikes tjänsteresor, under förutsättning att de ordinarie ledamöterna inte har förbrukat medlen.

Om avsikten är att en ersättare under en och samma valperiod inte ska kunna ta i anspråk mer än 50 000 kr för enskilda utrikes tjänsteresor, oavsett om han eller hon ersätter fler än en ledamot, bör detta komma till uttryck i författningstexten.

Lagrådet efterfrågar vidare en definition i författningstexten av vad som närmare avses med en "enskild utrikes tjänsteresa".

4 kap. 9 §

Enligt paragrafen ska en begäran om ersättning för resekostnader ges in skriftligen till Riksdagsförvaltningen snarast efter det att resan avslutats, dock senast inom sex månader. Därefter upphör rätten till ersättning. I författningskommentaren står att tiden om sex månader inte går att förlänga på annat sätt än genom sedvanligt preskriptionsavbrott.

Lagrådet har svårt att föreställa sig en situation där det blir aktuellt att förlänga sexmånaderstiden genom preskriptionsavbrott.

5 kap. 1 §

Paragrafen reglerar rätten till dagtraktamente vid inrikes tjänsteresor till någon annan ort än Stockholm. Enligt andra stycket utgår traktamente med en etthundratjugondedel av prisbasbeloppet, avrundat till närmaste tiotal kronor, för varje hel dag som tas i anspråk för tjänsteresan. Om resan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten enligt andra stycket sista meningen rätt till ett halvt traktamente.

Lagrådet förordar att andra stycket sista meningen förtydligas genom ett tillägg enligt följande.

Om tjänsteresan har påbörjats kl. 12.00 eller senare på avresedagen eller har avslutats kl. 19.00 eller tidigare på hemresedagen har ledamoten rätt till ett halvt traktamente för varje sådan dag.

5 kap. 5 §

Se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 4 kap. 9 §.

6 kap. 17 §

Paragrafen bör ges följande lydelse.

En ledamot är skyldig att ersätta kostnader som uppstår på grund av att han eller hon inte har uppfyllt sin skyldighet att städa övernattningsbostaden vid utflyttning eller inte har transporterat bort sina tillhörigheter när dispositionsrätten upphör.

7 kap. 1 §

Enligt paragrafen har en ledamot rätt till ett arbetsrum i riksdagens lokaler.

Av de närmast följande paragraferna kan möjligen den slutsatsen dras att ledamoten har rätt till ett *eget* arbetsrum. Men bestämmelsen kan även läsas så att ledamoten har rätt till ett arbetsrum, men kan behöva dela detta med en annan ledamot.

Om avsikten är att en ledamot ska ha rätt till ett eget arbetsrum och således inte behöva dela detta med någon annan, bör detta framgå. Detta kan förslagsvis ske genom att ordet *eget* läggs till i paragrafen.

7 kap. 11 §

I paragrafen regleras ledamots ersättningsskyldighet för skador, utöver normalt slitage, som uppkommer i ledamotens arbetsrum och som orsakas uppsåtligt eller av oaktsamhet under den tid ledamoten disponerar arbetsrummet. Detsamma gäller om inventarier eller annan utrustning *i arbetsrummet* som tillhör Riksdagsförvaltningen skadas eller går förlorade.

Lagrådet noterar att beträffande inventarier och annan utrustning är ersättningsskyldigheten begränsad till skada eller förlust av sådana inventarier och annan utrustning som är hänförlig till eller finns i arbetsrummet. Det kan ifrågasättas om detta har varit avsikten.

Om avsikten är att även annan utrustning som tillhör Riksdagsförvaltningen och som ledamoten disponerar, t.ex. bärbar dator eller mobiltelefon, också ska omfattas av ersättningsskyldigheten enligt denna paragraf bör den i så fall omformuleras.

I 7 kap. 12 och 13 §§ regleras det förhållandet att ledamöterna har rätt till viss teknisk och elektronisk utrustning som behövs för att kunna utöva riksdagsuppdraget.

Ett alternativ till att omformulera 11 § är att i anslutning till 12 och 13 §§ föreskriva att ersättningsskyldighet föreligger för det fallet ledamoten uppsåtligt eller genom oaktsamhet orsakar att utrustningen skadas eller går förlorad.

12 kap. 7 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om inkomstgaranti. I tredje stycket regleras det fallet att en ledamot har återinträtt i riksdagen och därefter på nytt lämnar riksdagen. I 13 kap. 9 § finns motsvarande reglering rörande ekonomiskt omställningsstöd, men med en något annorlunda utformning. Lagrådet förordar att förevarande reglering utformas på samma sätt som 13 kap. 9 §.

I båda paragraferna används uttrycket "lämnar riksdagen". På andra håll i lagen används i stället uttrycket "lämnar riksdagsuppdraget". Det senare uttrycket är mer adekvat. Lagrådet föreslår att det används genomgående.

12 kap. 29 §

Se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 12 kap. 7 §.

13 kap. 5 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd för den som varit ledamot av riksdagen och vad som ska vara underlag för beräkningen av ett sådant stöd. Enligt paragrafens andra stycke uppgår det ekonomiska omställningsstödet till 85 procent av talmansarvodet enligt 3 kap. 1 § eller ledamotsarvodet enligt 3 kap. 2 § vid avgångstillfället. Bestämmelsen kan ge intrycket att en avgående ledamot kan välja mellan de angivna ersättningsnivåerna, men detta är uppenbarligen inte avsikten. Enligt författningskommentaren förtydligar paragrafens andra stycke att det är underlaget vid beräkningen av ekonomiskt omställningsstöd för en tidigare talman som utgörs av talmansarvodet. Detta bör framgå av lagtexten. Det bör också framgå om det är talmansarvodet vid avgångstillfället som ska utgöra underlag för en ledamot som tidigare har varit talman.

13 kap. 9 §

Se vad Lagrådet har anfört i anslutning till 12 kap. 7 §.

14 a kap. 1 §

I paragrafen finns bestämmelser om skyldighet för en ledamot att betala tillbaka arvoden och andra ersättningar som har betalats ut felaktigt. En ledamot är återbetalningsskyldig när ledamoten har orsakat utbetalningen genom att lämna oriktiga uppgifter eller inte fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Ett annat fall är när en utbetalning annars har gjorts felaktigt eller med för högt belopp och ledamoten insett eller skäligen borde ha insett detta.

I det senare fallet föreligger ingen återbetalningsskyldighet, om ledamoten har tagit emot den felaktiga utbetalningen i god tro. Enligt författningskommentaren ska frågan om ledamoten har varit i god tro bedömas utifrån de förhållanden som rådde senast vid

tidpunkten för själva utbetalningen. Det anges att det finns en omfattande rättspraxis från Högsta förvaltningsdomstolen i fråga om återkrav inom välfärdssystemen som kan ligga till grund för prövningen av återkrav enligt ersättningslagen. Dock finns ingen hänvisning till något rättsfall som rör frågan när den goda tron ska föreligga. Det framgår således inte om det uttalandet stöder sig på någon rättspraxis.

I rättsfallet RÅ 2007 ref. 8 uttalar Högsta förvaltningsdomstolen att det för återbetalningsskyldighet krävs att betalningsmottagaren vid utbetalningstillfället skäligen bort inse att hon inte hade rätt till ersättning. Rättsfallet ger visst stöd åt uttalandet i författningskommentaren. Emellertid kan frågan ställas om rättsfallet ger hela svaret på frågan.

Det finns anledning att jämföra med det civilrättsliga institutet *condictio indebiti*. I sådana sammanhang brukar man inte nöja sig med att betalningen har tagits emot i god tro. Mottagaren ska också i god tro ha förbrukat eller på annat sätt inrättat sig efter betalningen. Det kan medföra att mottagaren blir återbetalningsskyldig även om han var i god tro vid betalningstillfället. Dock är det inte helt oomtvistat vad som gäller, se NJA 2011 s. 739.

Lagrådet vill tillägga att det inte är oproblematiskt att knyta den goda tron till tidpunkten för utbetalningen. Med moderna betalningsmetoder är det inte säkert att mottagaren får kännedom om utbetalningen när den görs.

Frågan när den goda tron ska föreligga bör övervägas ytterligare. Eftersom rättsläget är något ovisst, kan det vara klokt att reglera uttryckligen i lagen vad som ska gälla.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Enligt *punkten 2* ska äldre bestämmelser gälla fortfarande i fråga om ledamöter som har beviljats logiersättning före ikraftträdandet. Vid föredragningen har upplysts att avsikten är att de ledamöter som kommer i åtnjutande av en förmån enligt dessa äldre bestämmelser, som är mer förmånliga än de nya bestämmelserna, ska få behålla förmånen utan begränsning i tiden.

Lagrådet ifrågasätter det rimliga i en sådan ordning. Det är knappast motiverat att de äldre föreskrifterna får gälla längre än till följande riksdagsval.

Enligt *punkten 3* ska de nya bestämmelserna om preskription tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet. Enligt de aktuella bestämmelserna i 4 kap. 9 § och 5 kap. 5 §, ska en skriftlig begäran om ersättning för resekostnader eller om dag-traktamente ges in inom sex månader från det att en tjänsteresa avslutas. Termen preskription förekommer inte i paragraferna. Lagrådet förordar att punkten får följande utformning.

De nya bestämmelserna i 4 kap. 9 § och 5 kap. 5 § tillämpas på tjänsteresor som genomförs efter ikraftträdandet.

Med ikraftträdande den 1 januari 2022 har reglerna i 3 kap. om återbetalning av arvoden ändrats, se SFS 2021:1123. Till de ändringarna infördes en övergångsbestämmelse med innebörd att äldre föreskrifter fortfarande skulle gälla för arvoden som avsåg tid före ikraftträdandet.

De den 1 januari 2022 införda reglerna om återbetalning av arvoden ändras nu endast i redaktionellt avseende, med ikraftträdande den 1 juli 2022. För att de äldre regler som gällde före den 1 januari 2022 ska vara tillämpliga på arvoden som avser tid före detta datum bör en övergångsbestämmelse om detta införas. Förslagsvis skulle den kunna utformas enligt följande.

I fråga om arvode som avser tid före den 1 januari 2022 ska de bestämmelser om återbetalning som gällde före detta datum tillämpas.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.